

Tilapäistä suojelua hakevien ukrainalaisten kuntamallin käyttöönotto

Kunnanhallitus 08.08.2022 § 139
452/04.03.01/2022

Valmistelija elinvoimapäällikkö petra.nevalainen@karkola.fi puh. 044-770 2212

Maahanmuuttoviraston valmisteleva kuntamalli on väliaikainen ratkaisu, jolla korvataan kunnille tilapäistä suojelua hakevien ja saavien majoittamisen ja muiden vastaanottopalveluiden tuottamisen kustannuksia. Kuntamallilla on tarkoitus vastata tilanteeseen, jossa suuri määrä Ukrainasta sotaa paenneita ihmisiä asettui asumaan vastaanottokeskusten sijaan kuntien tai yksityisten tahojen tarjoamaan majoitukseen eri puolille Suomea. Kuntamallin tavoitteena on mahdollistaa, että eri kuntiin jo asettuneet tilapäisen suojelun asiakkaat voivat halutessaan jatkaa asumistaan näissä kunnissa, eikä heidän tarvitse muuttaa palveluiden takia toiseen kuntaan, jossa on vastaanottokeskus.

Kuntamalli koskee vain tilapäistä suojelua hakevia ja saavia henkilöitä. Kuntamallin mukaisia korvauksia maksetaan vain kunnille aiheutuneista menoista. Yksityiset tahot eivät voi saada korvausta.

Kuntamallissa kunta sopii vastaanottokeskuksen kanssa majoituksen tarjoamisesta kunnassaan asuville tilapäisen suojelun piirissä oleville henkilöille. Majoitusta tarjotaan kalustetuissa asunnoissa, ja lähtökohtana on samantasoinen asuminen mitä kunta tarjoaisi omille kuntalaisilleen. Asunnon ei tarvitse olla kunnan omistama, mutta kunta on vastuussa majoituksen laadusta ja sen tarkoituksenmukaisuudesta.

Majoitus korvataan kiinteällä vuorokausihinnalla, ja se sisältää kaikki asumiseen liittyvät kustannukset. Kunnalle maksettavan korvauksen määrä on sidottu kuntakohtaisesti ARA-vuokratason. Asiakkaalta ei saa periä muuta korvausta. Majoituksen lisäksi kunnan tulee tarjota asiakkaalle ohjausta tavanomaisiin arjen asioihin kuten asumiseen tai palveluihin ohjautumiseen liittyvissä kysymyksissä.

Sopimuksen mukaista korvausta voidaan maksaa kunnalle 1.5.2022 alkaen, vaikka sopimus vastaanottokeskuksen kanssa solmittaisiinkin myöhemmin. Sopimuksia tehdään toistaiseksi määräaikaisina 4.3.2023 saakka.

Jokainen asiakas on kirjoilla vastaanottokeskuksessa, joka järjestää hänelle muut vastaanottopalvelut. Toimivimmasta ratkaisusta näiden palveluiden osalta sovitaan kuntakohtaisesti.

Kärkölen kunta on neuvotellut alustavasti Lahden vastaanottokeskuksen kanssa kuntamallisopimuksesta 20.7.2022 ja Lahden vastaanottokeskus on valmis tekemään kuntamallisopimuksen Kärkölen kunnan kanssa. Tällä hetkellä kunnan vuokraamissa asunnoissa on muutamia Ukrainan sotaa paenneita perheitä, mutta lisää halukkaita olisi jäämässä kausityösesongin päätyttyä, ja tähän tarpeeseen kunnan tulisi valmistautua.

Kuntamallisopimuksen mahdollisesti synnyttyä Kärkölen kunnan tulee tarjota vastaanottolain mukaiset majoituspalvelut tilapäistä suojelua

hakeville ukrainalaisille pakolaisille. Kunta voi tarjota majoitusta omistamissaan tai tähän tarkoitukseen vuokraamissaan asunnoissa.

Korvattava hinta sisältää kaikki asumiseen liittyvät kustannukset: vuokra, vesi, sähkö, kalustus ja varustus, hallintokulut sekä asiakkaan arjen ohjauksen.

Neuvonta ja arjen ohjaus sisältää ainakin:

- asumiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta
- neuvontaa ja ohjausta arjen asioiden hoitamiseen (esimerkiksi pankkitilin avaaminen, harrastuksiin hakeutuminen, verokortin saaminen, kouluun ja varhaiskasvatukseen hakeutuminen, TE-palveluihin hakeutuminen, vastaanottorahan hakeminen)
- vastaanottokeskuksen kanssa sovittua muuta neuvontaa ja ohjausta, esimerkiksi vastaanottokeskuksen toimintaan ja vastaanottopalveluihin liittyen sekä tarvittavaa tiedonvälittämistä.

Vastaanottokeskus järjestää muut palvelut, kuten

- sosiaali- ja terveystyöpalvelut,
- vastaanotto- ja käyttöraha,
- tulkkaus ja työ- ja opintotoiminta,
- vapaaehtoinen paluu.

[Kuntamallin palvelukuvaus](#)

[Kuntamallin sopimusperuste](#)

Kuntamallin mukainen toiminta edellyttää määräaikaisten maahanmuuttokoordinaattorin palkkaamista toimimaan kuntamallin käytännöntyön tekijänä, yhteyshenkilönä sekä maahanmuuttajien arjen ohjaustyössä.

Ennakkovaikutusten arviointi on syytä suorittaa. Kuntamalliin hakeutumisen perusteena inhimillisten arvojen lisäksi kunnan lyhyen ja pitkän tähtäimen vaikutukset. Kunnassa on työvoimapulaa ja tyhjiä asuntoja. Kunnan strategian keskeinen tavoite on väkiluvun pienenemisen hidastaminen. Kuten 90-luvulla tuli Inkeriläisiä Kärkölään niin nyt tänne hakeutuvat Ukrainalaiset ovat aikeissa pysyvään muuttoon.

Kunnan talouden kannalta malliin hakeutuminen ei aiheuta raskaita kustannuksia vaan korvaukset alla olevan laskelman mukaan kattavat syntyvät kustannukset. Pitkällä tähtäimellä vaikutukset ovat positiivisia työssä käyvän väestön kasvaessa. Sivistys ja koulutoimen osalta kustannukset kasvavat lyhyellä tähtäimellä, mutta pitkällä tähtäimellä toiminnan tehostuessa työperäinen maahanmuutto parantaa kunnan taloutta.

Laskelma perustuu 22 hengen jo vahvistettujen maahanmuuttajien määrään. Toiminnan käynnistyessä ja sodan jatkuessa on varsin mahdollista, että määrä kasvaa, jolloin taloudellinen riski vähenee entisestään.

Tuloslaskelma €/kk		
Tulot		
VOK - korvaus	5999.4	9.09 €/hlö/vrk
Menot		
Vuokrat	2000	3 kolmiota
Palkat	2000	koordinaattori
muut	1000	asuntojen
	500	varustaminen
tulos	499.4	satunnaiset

Yritysvaikutusten kannalta vaikutukset ovat myönteisiä. Työperäinen maahanmuutto parantaa mahdollisuuksia hoitaa sote-alan työvoimapulasta johtuvaa resurssiongelmaa. Vaikutukset seniorityössä ovat myönteisiä. Lapsivaikutukset ovat myönteisiä erityisesti mikäli lisääntyvän lapsimäärän avulla pystytään säilyttämään koulun kaksisarjaisuus.

Esittelijä	pormestari Markku Koskinen
Päätösehdotus	Kärkölän kunta solmii Lahden vastaanottokeskuksen kanssa kuntamallisopimuksen ja palkkaa määräaikaisen koordinaattorin kuuden (6) kuukauden ajaksi. Kunta vuokraa tarvittavat asunnot yksityisiltä vuokranantajilta ja kalustaa ne yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa. Kunta tukee maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä. Määräaikainen maahanmuuttokoordinaattori toimii kuntamallin käytännön työntekijänä, yhteyshenkilönä sekä maahanmuuttajien arjen ja kotoutumisen ohjauksessa.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Muutoksenhaku	Oikaisuvaatimus
Jakelu	elinvoimapäällikkö pormestari Lahden vastaanottokeskus